

Runsas vuosi finanssikriisiä – mitkä ovat finanssialan tulevaisuuden haasteet ?

Sijoitus-Invest 11. – 12.11.2009

- Kolme sykliä ja Suomi
- Finanssisektori ja taantuma
- Tulevia haasteita

Kansantalouden ja finanssimarkkinoiden globaali tila syksyllä 2009: nousukiito?

Lähde: The Economist 29.10.2009

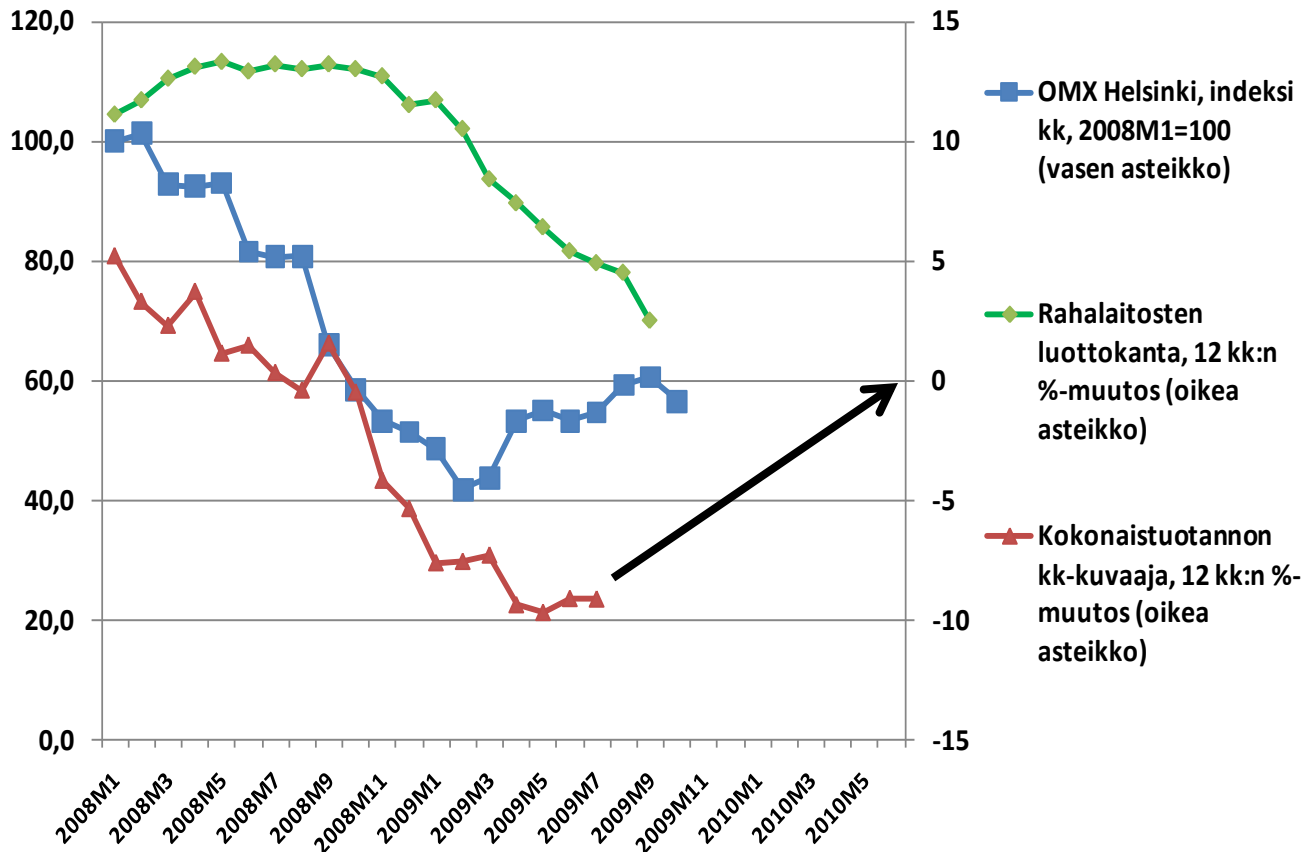

- 1. Suhdannesykli** = Reaalitalouden kehitys ja suhdannekierto
→ nyt syvä taantuma, toipuminen ja elpyminen alkaa 2010
 - 2. Finanssimarkkinasykli** = Pörssikurssit ja kaikki muu finanssimarkkinainformaatio
→ markkinat ja finanssitoimiala toipuneet 2009 aikana
 - 3. Luottosykli** = Luotonannon kasvu ja kehitys
→ rahalaitosten luottokannan kasvu hidastumassa edelleen nopeasti, mutta yrityksen hankkineet enemmän rahoitusta suoraan markkinoilta
- Finanssikriisi muuttui reaalitalouden ongelmiksi 2008 – 2009
 - Isot rakenteelliset muutokset

Reaalitalous kaiken takana, eri syklien kehitys riippuu toisistaan

Kokonaistuotanto, Luotonanto ja pörssikurssit

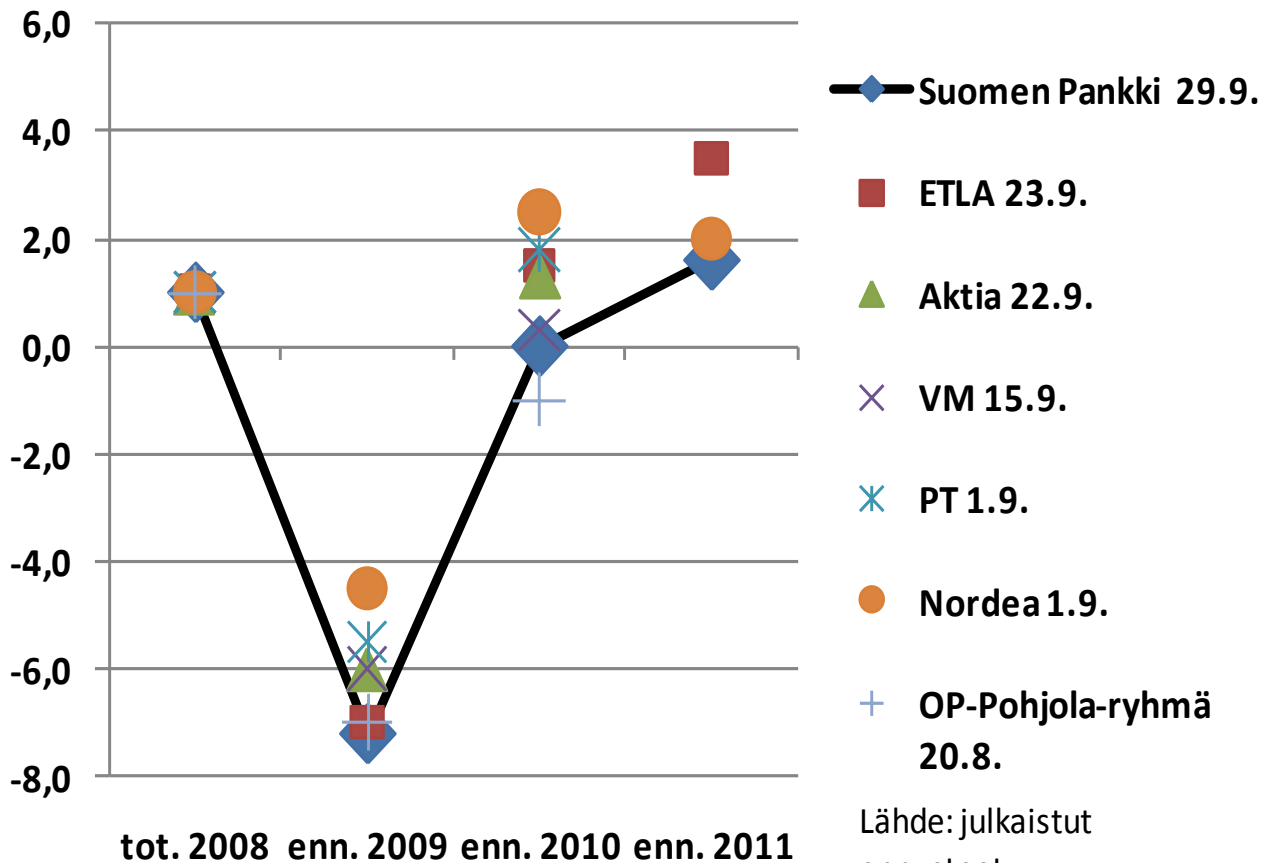
*Finanssimarkkinoilla tulevaisuus hinnoitellaan "nyt"

*Reaalitalouden informaatio kuvaa "lähihistoriaa"

*Luotonannossa mm. riskien hinnoittelu ja tulevaosuuden näkymät

-> Optimismi ja hyvä mieli muokkaavat taloutta, mutta hyvän kierteen pohjalla oltava kovaa faktaa

Suomen BKT:n kasvu 2009 – 2011: ennusteet eroavat toisistaan paljon

*Ennusteet eroavat toisistaan paljon sen suhteen, mitä on oletettu viennin ja tuonnin kehityksestä

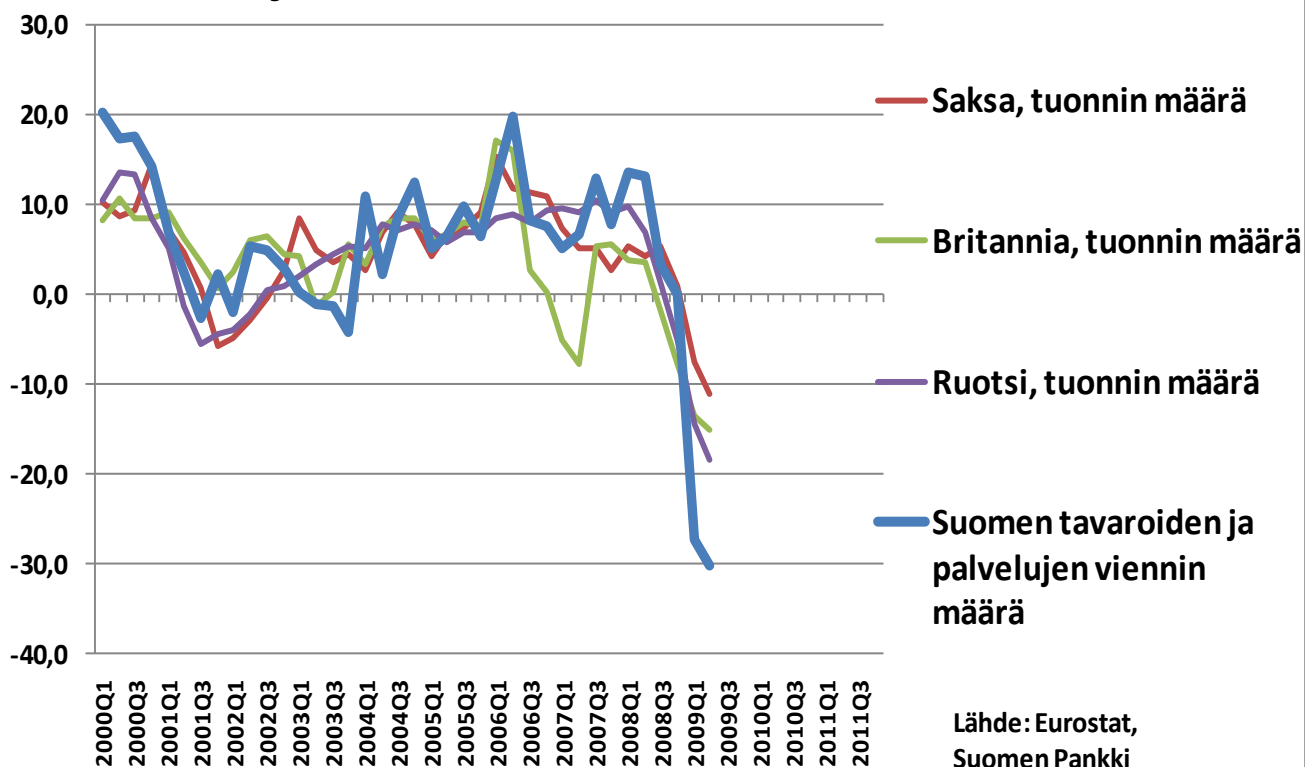
*Globaalin talouskehityksen epävarmuudet hyvin suuria

Lähde: julkaistut ennusteet

Reaalitalouden suuret ongelmat ja syvä taantuma nopeuttavat rakennemuutoksia

Viennin ja tuonnin määrän muutos, 12 kk, %

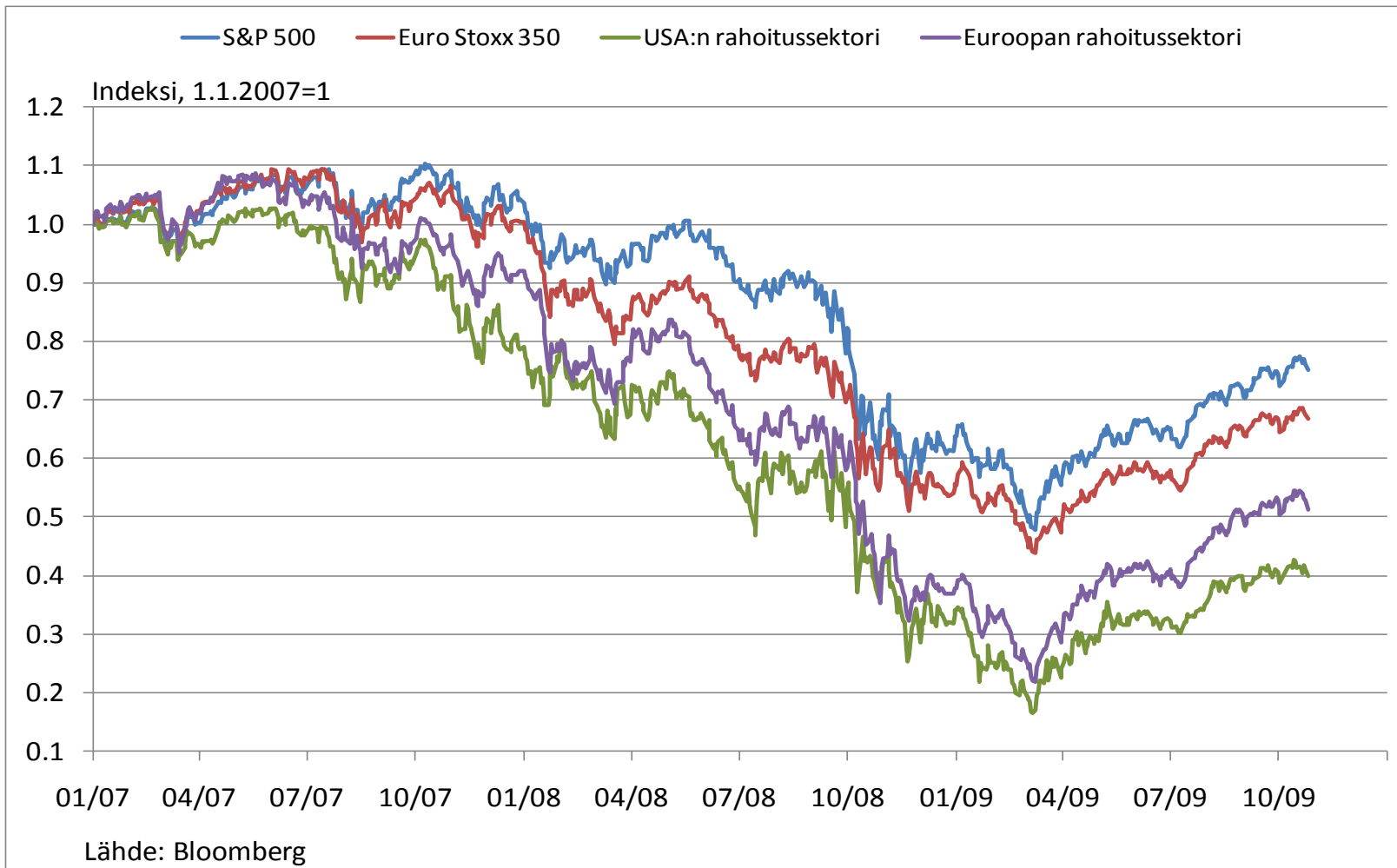
*Globaalin talouden rakennemuutos vaikuttaa

*Suomi toipuu hitaammin kuin monet maat

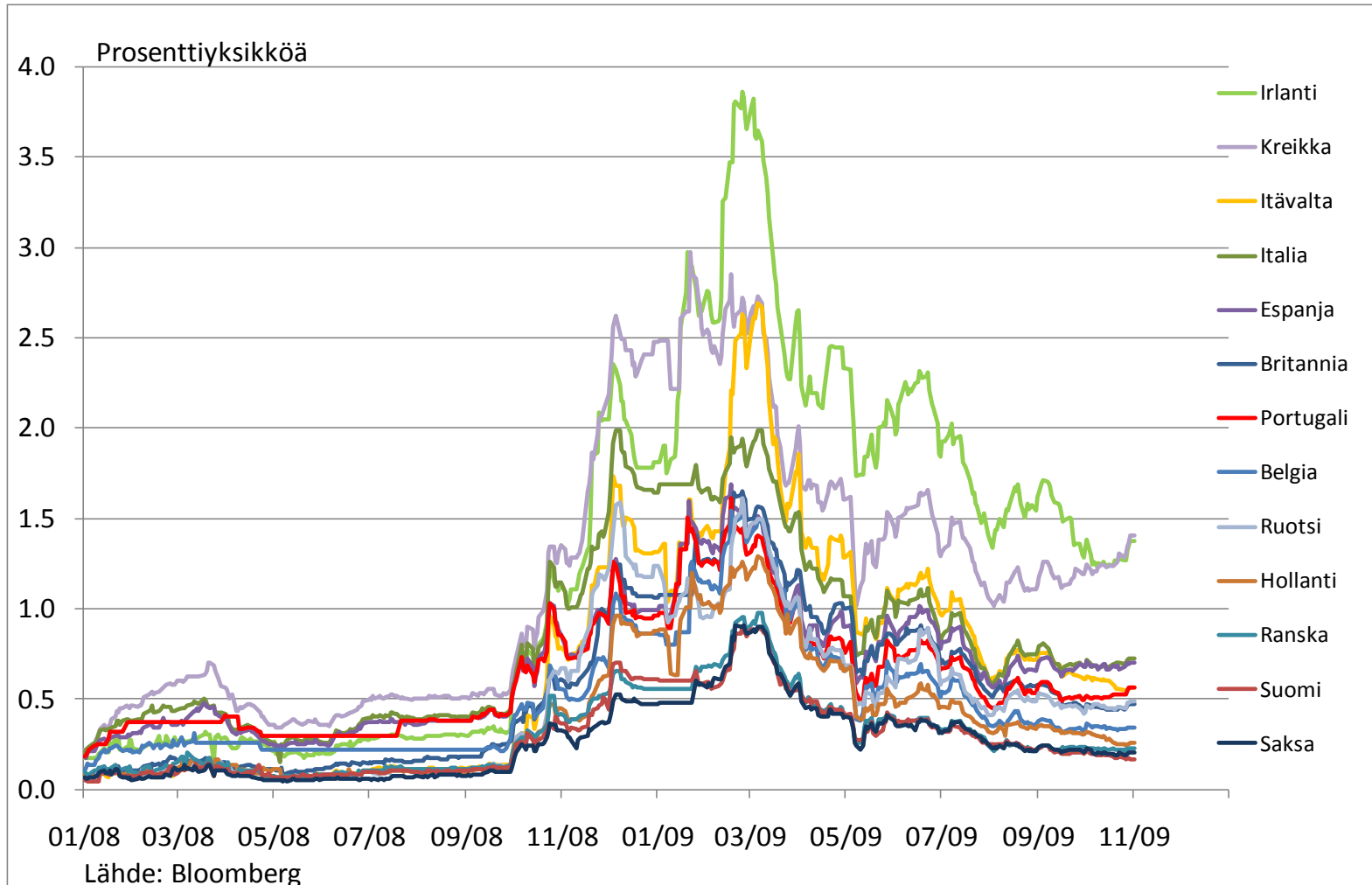
*Elvytyspolitiikka 2009 ja exit-strategia

→ Ajoitus tärkeää

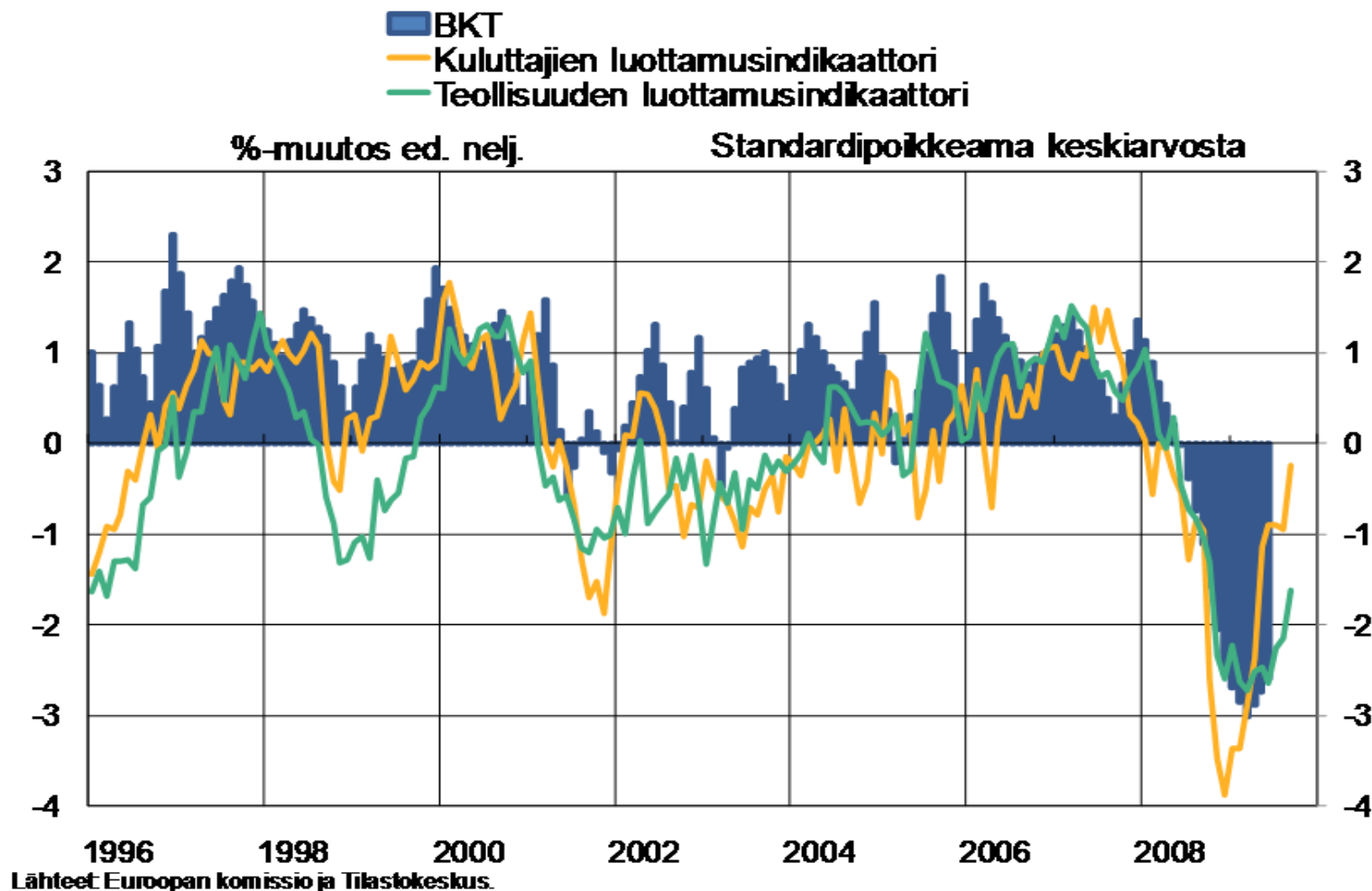
Osakemarkkinoiden kehitys: trendi nyt ylös, kuoppia pitkin matkaa

Euroopan valtioiden luottoriskihintoja: trendi alas, erot isoja maiden kesken

Kotitalouksien ja teollisuuden odotukset tulevasta parantuneet Suomessa

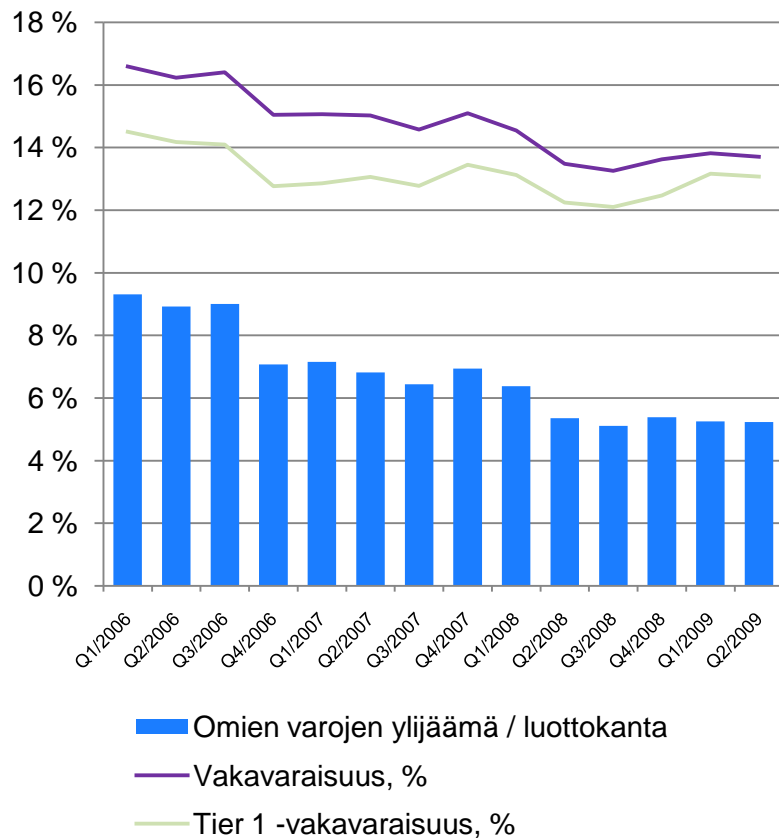

- Finanssisektori Suomessa kestäisi vakavan taantuman
- Finanssisektorin vakavaraisuus edelleen vahva
- Luottoriskit kasvussa, mutta vakavaraisuus kestää
- Rahoitus- ja markkinariskit hallinnassa

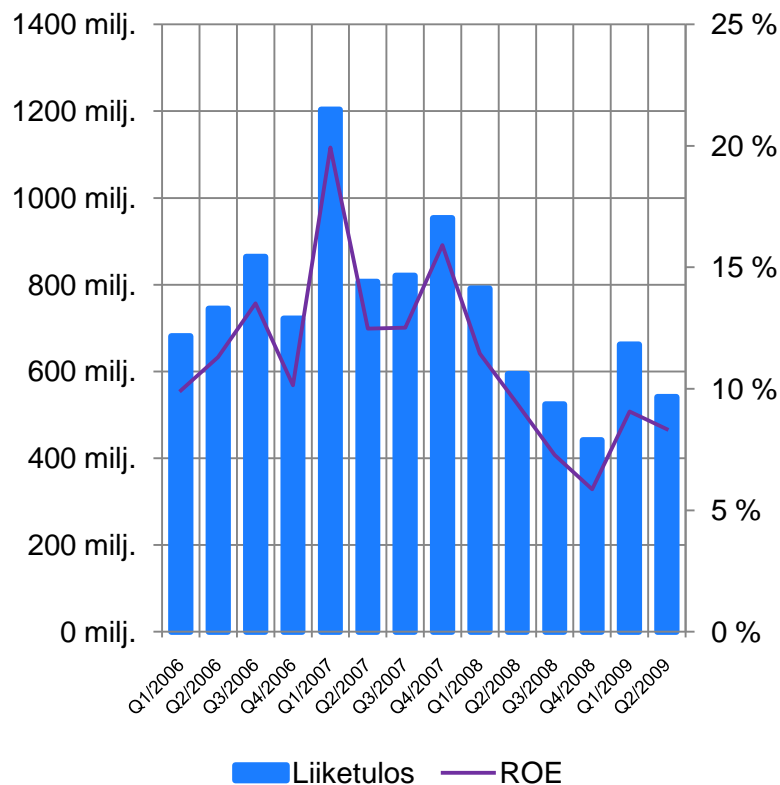
Suomalaisten pankkien vakavaraisuus pysynyt vahvana kannattavuuden laskusta huolimatta

Suomen pankkisektorin vakavaraisuus Q1/2006-Q2/2009

Suomen pankkisektorin liikevoitto ja ROE Q1/2006-Q2/2009

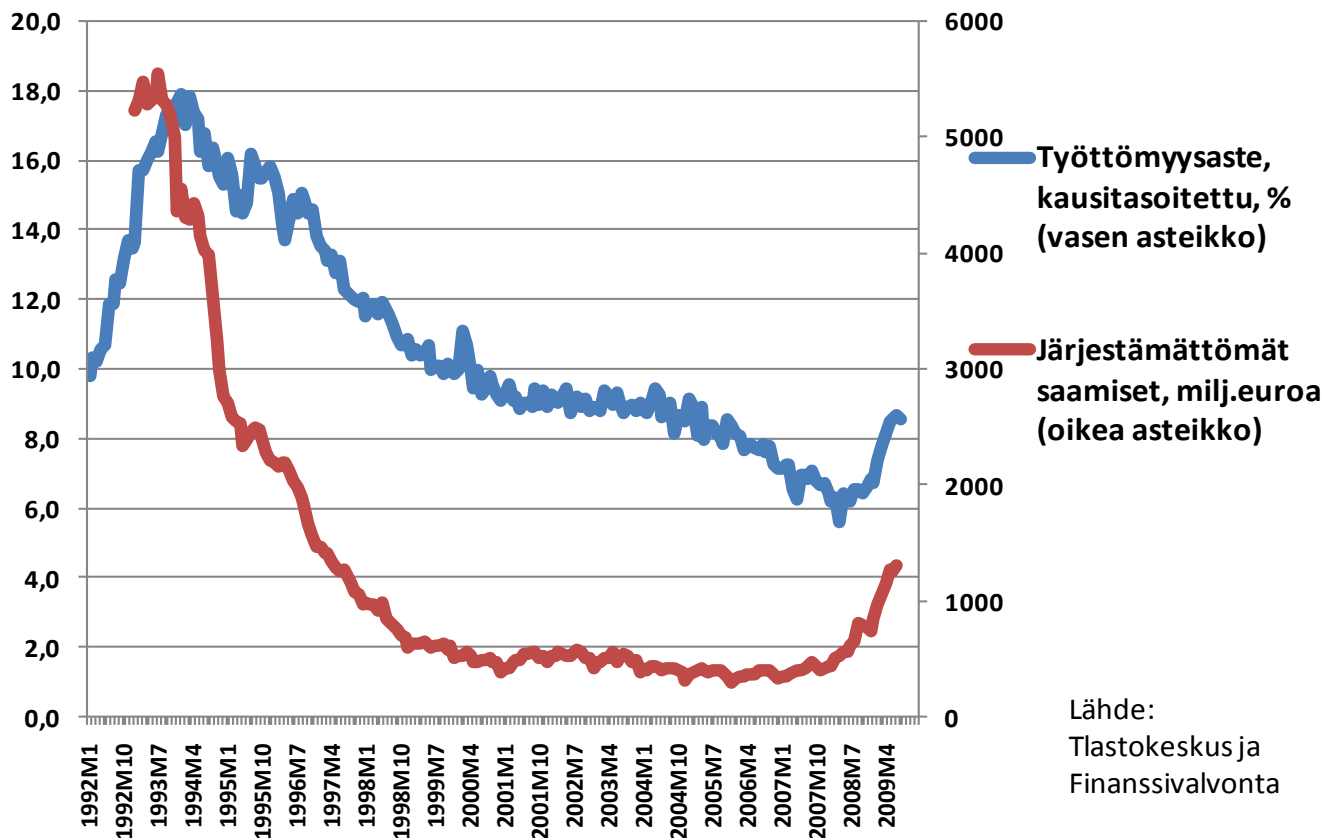

Lähde: Finanssivalvonta

Kaksi ”jälki-indikaattoria” suhdanteissa ja pankkitoiminnassa: ongelmat kasvaneet / kasvussa

Työttömyysaste ja pankkien järjestämättömät saamiset Suomessa

*Työttömiä
9/2009: 192 000
(Tilastokeskuksen
Työvoimatutkimus)

*Järjestämättömiä
saamia 6/2009:
0,7 % luotto- ja
takauskannasta

Lähde:
Tilastokeskus ja
Finanssivalvonta

Stressitesti: Syvän ja pitkän taantumun skenaario

Stressiskenaario Suomen kansantaloudelle: keskeiset muuttujat vuosille 2009 - 2011

	Toteutunut	Stressiskenaario		
	2008	2009	2010	2011
BKT:n vuosimuutos, %	1,0	-7,2	-3,3	0,5
Työttömyysaste, %	6,4	8,6	11,5	12,2
Kuluttajahintaindeksi, vuosimuutos, %	4,5	-0,7	-2,1	1,0
Asuntojen hinnat, vuosimuutos, %	-3,2	-15,0	-15,2	4,4
OMX Helsinki, yleisindeksin muutos vuodessa, %	-53,4	-30,8	1,3	0,9
Euribor 3 kk, %	4,6	1,6	2,0	2,0
Viiden vuoden obligaatiokorko, %	3,8	2,9	3,2	3,3
Yritysjoukkovelkakirjojen keskekorko, BBB-luottoluokitus, %	8,2	9,0	9,1	9,1

Stressitesti: Finanssisektorin vakavaraisuus kestää skenaarion vaikutukset

Stressitestin tulokset vakavaraisuudesta

	Toteutunut	Stressiskenario		
	31.12.2008	2009	2010	2011
Pankit, kokonaisvakavaraisuusaste, %	13,6	11,9	10,2	9,6
Henkivakuutusyhtiöt, toimintapääomasuhde = toimintapääoma / vähimmäismäärä	2,39	2,11	2,04	2,58
Vahinkovakuutusyhtiöt, toimintapääomasuhde = toimintapääoma / vähimmäismäärä	3,28	3,15	3,18	3,61
Työeläkevakuutusyhtiöt, vakavaraisuusasema = toimintapääoma / vakavaraisuusraja	2,45	2,23	2,15	1,80
Finanssiryhmittymät, vakavaraisuussuhde = omat varat / vähimmäismäärä	1,97	1,37	1,35	1,43

Pankeille minimiraja vakavaraisuudessa 8,0 %

Henki- ja vahinkovakuutusyhtiöille sekä finanssiryhmittymille minimiraja 1,0

Lähde: Pankkien ja vakuutusyhtiöiden vastaukset stressiskenarioon

- Suhdannesyklin ”ylittäminen”
 - Riskien hallinta, toiminnan tehostaminen
 - Luotto-, markkina-, korko- ja operatiiviset riskit
 - Alhaisen korkotason aiheuttamat paineet kannattavuudelle
- Vakavaraisuus, tappiopuskurit ja likviditeetti: oltava aina kunnossa
 - Kustannuksia toimialan yrityksille ja myös asiakkaille
 - Pääoma- ja likviditeettivaatimuksia kasvatetaan kriisin seurauksena

- Markkinoiden ja asiakkaiden muuttuviin vaatimukseen vastaaminen
 - Läpinäkyvyys ja yksinkertaisemmat tuotteet & palvelut
 - Osaaminen, ikääntyminen, vaurastuminen

 - Liiketoimintamallien kaikkien riskien ymmärtäminen

 - Teknologinen haaste ja innovaatiot
 - Yhteistoiminnan aste, kumppanuudet
- Uusi normaali ei ole sama kuin vanha normaali
Toimintaympäristö muuttuu → toimialan ja sen yritysten muututtava. ”Kriisi tarjoaa mahdollisuuksia radikaaleillekin innovaatioille.”

Kansainväliset sääntelymuutokset ja finanssivalvonnan uudistaminen ajankohtaisia

- Useita muutoksia sääntelyyn linjattu globaaleilla ja EU:n foorumeille vastauksena finanssikriisiin. Pyrkimyksenä laajentaa ja vahvistaa vakavaraisuusvaatimuksia ja luoda tappiopuskureita taantuman varalle ennakoita
- EU:ssa jo sovittu pankkien likviditeettiriskin hallinnan vaatimusten kiristämisestä, kaupankäyntisalkun tiukemmasta sääntelystä, sekä valvojakollegioiden pakollisuudesta
- Solvenssi II uudistus muuttaa vakuutusyhtiöiden vakavaraisuussääntelyn perusteellisesti 2012 alkaen

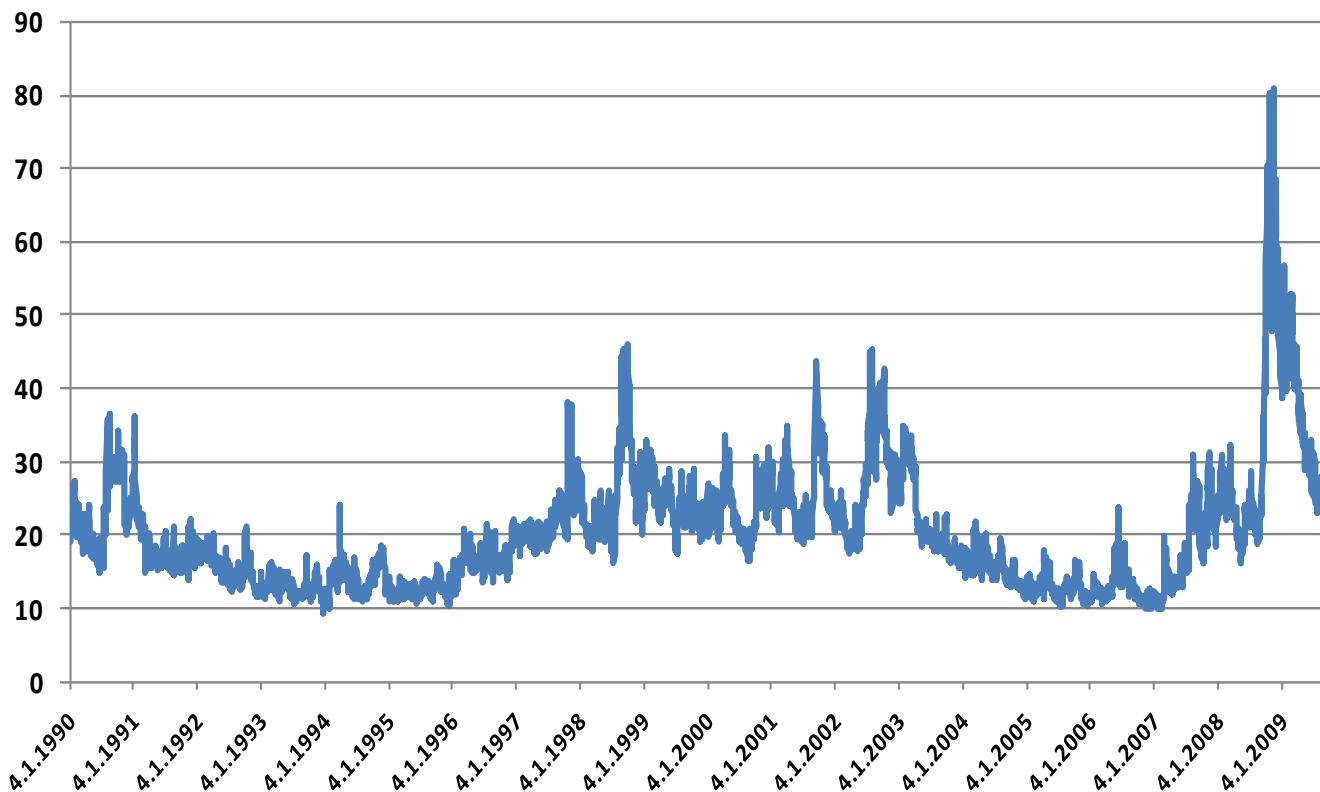
Kansainväliset sääntelymuutokset ja finanssivalvonnan uudistaminen ajankohtaisia

- Uudet EU-tason elimet: systeemiriskineuvosto (ESRB) ja 3 sektorikohtaista valvontaviranomaista (ESA)
 - EU-viranomaisille (ESA) nykyistä suuremmat valtuudet sääntelyssä, kiistojen ratkaisussa ja kriisinhallinnan koordinoinnissa
 - EU-valvojen yhteistoiminnan tiivistäminen edelleen, mutta valvontavastuu säilyy kansallisena
- Vaikuttavat finanssitoimialan yrityksiin

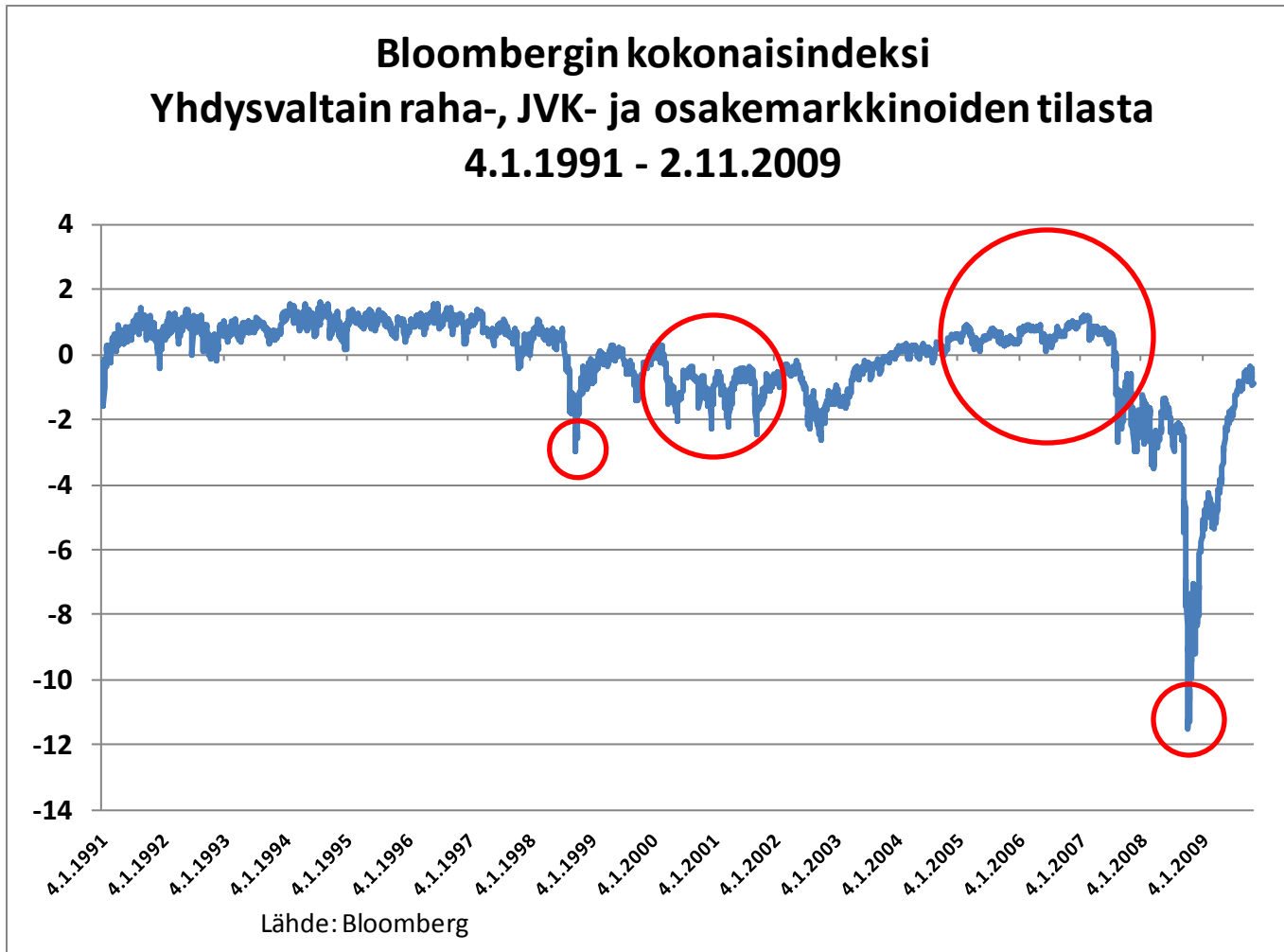
Osakemarkkinoiden volatiliteetin VIX-indeksi

Lähde: Bloomberg

*Korrelaatiot
ja hajautus...

Olisiko joku finanssimarkkinoiden indikaattori tai mittari varoittanut esim. 2005 – 2007 tulevasta kriisistä?

*Talouspolitiikan ja velkaantumisen merkitys !

*Haasteena ennakointi ja riskien hallinta, tulevaisuus on aina epävarma

*Miten varautua: Hyvä riskien hallinta, riittävät puskurit

Kiitos!

Sampo Alhonsuo
pääanalyytikko

sampo.alhonsuo@finanssivalvonta.fi
puh. 010 831 5333

www.finanssivalvonta.fi